

Exam. Code : 103205

Subject Code : 1219

B.A./B.Sc. 5th Semester

SOCIOLOGY

(Social Thought)

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

SECTION—A

Note :- Answer **EIGHT** questions out of **TEN** given below.
Each question carries 2 marks. Answer each
question in 50 words. (8×2=16)

1. Define social facts.
2. What is value-neutrality ?
3. Differentiate between class and status groups.
4. What are the four types of simple societies according to Spencer ?
5. Discuss the four features of alienation in capitalist society.
6. Define legitimacy and authority.
7. What is division of labour according to Durkheim ?

8. Define class according to Weber.
9. What is theological stage according to Comte ?
10. What are the differences between society and living organism according to Spencer ?

SECTION—B

Note :- Answer **SIX** questions out of **EIGHT** given below by selecting at least **ONE** question from each unit. Each question carries 14 marks.(6×14=84)

UNIT-I

1. Discuss in detail social evolution as explained by Spencer.
2. Explain positivism and the logic of Hierarchy of Sciences.

UNIT-II

3. Explain dialectics and dialectical materialism.
4. Discuss the emergence and dynamics of capitalism according to Karl Marx.

UNIT-III

5. Discuss Weber's power and authority in detail.
6. Discuss Weber's theory of capitalism and its origins in detail.

UNIT-IV

7. Describe social solidarity and the study of suicide according to Durkheim.
8. Discuss the positivist philosophy of Durkheim and its importance.

(Punjabi Version)

ਭਾਗ—ੳ

ਨੋਟ : ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
 ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ
 50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (8×2=16)

1. ਸਮਾਜਿਕ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
2. ਮੁੱਲ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਕੀ ਹੈ ?
3. ਕਲਾਸ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।
4. ਸਪੈਨਸਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਸਰਲ ਸਮਾਜ ਕੀ ਹਨ ?
5. ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅਲਗਾਵ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
6. ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।

7. ਦੁਰਖੀਮ ਅਨੁਸਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀ ਹੈ ?
8. ਵੈਬਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਲਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
9. ਕਾਮਟੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਮੰਚ ਕੀ ਹੈ ?
10. ਸਪੈਨਸਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਜੀਵਿਤ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ?

ਭਾਗ—ਅ

ਨੋਟ : ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੱਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 14 ਅੰਕ ਹਨ। (6×14=84)

ਯੂਨਿਟ—I

1. ਸਪੈਨਸਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
2. ਸਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਹਾਇਰੇਰਕੀ ਦੇ ਤਰਕ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ—II

3. ਦਵੰਦਾਤਮਕ ਅਤੇ ਦਵੰਦਵਾਦੀ ਪਦਾਰਥਵਾਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
4. ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਦੇ ਉਦਭਵ ਅਤੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ—III

5. ਵੇਬਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
6. ਵੇਬਰ ਦੇ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਉਪਰ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ—IV

7. ਦੁਰਖੀਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਜਿਕ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
8. ਦੁਰਖੀਮ ਦੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕਵਾਦੀ ਦਰਸ਼ਨਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

(Hindi Version)

भाग—क

ਨੋਟ :— ਨੀਚੇ ਦਿਏ ਗਏ ਦਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਮੇਂ ਸੇ ਆਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਤਿਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੇ 2 ਅੰਕ ਹੈਂ। ਪ੍ਰਤਿਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਉੱਤਰ 50 ਸ਼ਬਦੀਂ ਮੇਂ ਦੇ।

(8×2=16)

1. ਸਾਮਾਜਿਕ ਤਥੀਂ ਕੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋਂ।
2. ਮੂਲਯ-ਤਟਸਥਿਤਾ ਕਯਾ ਹੈ ?
3. ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਔਰ ਸਿਥਿਤਿ ਸਮੂਹੀਂ ਕੇ ਸਥਿ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋਂ।
4. ਸਪੇਂਸਰ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਸਰਲ ਸਮਾਜ ਕਯਾ ਹੈ ?

5. पूंजीवादी समाज में अलगाव की चार विशेषताओं पर चर्चा करें।
6. वैधता और अधिकार को परिभाषित करें।
7. दुर्खीम के अनुसार श्रम का विभाजन क्या है ?
8. वेबर के अनुसार श्रेणी को परिभाषित करें।
9. कॉम्टे के अनुसार धर्म-शास्त्रीय मंच क्या है ?
10. स्पेंसर के अनुसार समाज और जीवित जीवों के बीच क्या मतभेद हैं ?

भाग—ख

नोट :— प्रत्येक यूनिट में से कम से कम एक प्रश्न का चयन करते हुए दिए गए आठ प्रश्नों में से छः प्रश्न करें। प्रत्येक प्रश्न के 14 अंक हैं। (6×14=84)

यूनिट—I

1. स्पेंसर द्वारा व्याख्या किए गए सामाजिक विकास की विस्तृत चर्चा करें।
2. सकारात्मकता और विज्ञान के पदानुक्रम के तर्क की व्याख्या करें।

यूनिट—II

3. द्वन्द्ववादी और द्विभाषी भौतिकवाद की व्याख्या करें।
4. कार्ल मार्क्स के अनुसार पूंजीवाद के उद्भव और गतिशीलता पर चर्चा करें।

यूनिट—III

5. वेबर की शक्ति और अधिकार पर विस्तृत चर्चा करें।
6. वेबर के पूंजीवाद के सिद्धांत तथा इसकी उत्पत्ति पर विस्तारपूर्वक चर्चा करें।

यूनिट—IV

7. दुर्खीम के अनुसार सामाजिक एकजुटता और आत्महत्या के अध्ययन का वर्णन करें।
8. दुर्खीम के सकारात्मकवादी दर्शनशास्त्र और इसके महत्व पर चर्चा करें।